

**Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte
Catedra de psihologie**

CURRICULUM

la unitatea de curs

Metodologia și etica cercetării în psihologie

(denumirea unității de curs)

Ciclul II - studii superioare de master I

Codul și denumirea domeniului general de studii: 031 Științe sociale și comportamentale

Tipul programului: Master de profesionalizare

Denumirea specializării: Consiliere psihologică în instituții și organizații

Forma de învățământ: Învățământ cu frecvență

Autor:

Conf.univ., dr., Luminița Secrieru
(titlu didactic, titlu științific Prenume NUME)

(semnătura)

BALȚI, 2018

Discutat și aprobat la ședința Catedrei de psihologie
Procesul-verbal nr. 3 din 27.11.18

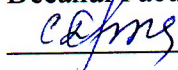
Șefa Catedrei de psihologie

(semnătura)

Conf.univ., dr., Silvia Briceag
(titlu didactic, titlu științific Prenume NUME)

Discutat și aprobat la ședința Consiliului Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte,
Procesul-verbal nr. 4 din 12.12.2018

Decanul Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte

Conf.univ., dr., Lora Ciobanu

(semnătura)

(titlu didactic, titlu științific Prenume NUME)

1. Informații de identificare a cursului

Facultatea: de Științe ale Educației, Psihologie și Arte

Catedra de psihologie

Domeniul general de studii: 031 Științe sociale și comportamentale

Domeniul de formare profesională la ciclul I/II: 0313 Psihologie

Denumirea specialității / programului de master: Consiliere psihologică în instituții și organizații

Administrarea unității de curs:

Metodologia și etica cercetării în psihologie.

(denumirea unității de curs)

Codul unității de curs / modulului	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea Orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			curs	seminarii	laborator	studiu individual		
F.01.O.001	5	150	10	30	-	110	ex	rom

Anul de studii și semestrul în care se studiază: anul I, semestrul 1

Statutul: disciplină obligatorie

2. Integrarea cursului în programul de studii

Cursul este prevăzut pentru a doua etapă de instruire universitară și are rolul determinant în pregătirea studenților masteranzi pentru realizarea activităților de cercetare științifică.

Prin intermediul cursului *Metodologia și etica cercetării în psihologie*, masteranzii vor investiga caracteristicile principalelor tipuri de studii întâlnite în cercetarea psihologică actuală, din perspectiva unei abordări validate științific. Accentul va fi pus pe dezvoltarea abilităților de a realiza design-ul unui studiu în contextul consilierii psihologice.

Conținutul programului este orientat în special către analiza problemelor generale de metodologie, cercetare științifică, utilizarea eficientă a metodelor de studiere psihologică individuală, care fac referințe la cele mai esențiale aspecte ale psihicului omului contemporan. Analiza detaliată a metodelor de cercetare psihologică, tipologia lor, utilizarea lor în activitatea empirică, exemplificare prin analiza cercetărilor efectuate în domeniul Consilierii psihologice, ne permite să evidențiem multidisciplinaritatea procesului instructiv educativ.

Acest curs ca disciplină de studiu va contribui la dezvoltarea spiritului științific, inclusiv a spiritului critic, precum și a altor dimensiuni intelectuale, cum ar fi rigoarea, respectul față de ideile altora, cultul probei, puterea de a renunța la tot ceea ce se dovedește fără fundament. Dobândirea unei metodologii a cercetării va forma și va dezvolta masterandului astfel un comportament specific omului de știință care include competențe necesare pentru a înțelege, a scrie, a evalua, a susține, a aplica o cercetare.

3. Competențe prealabile

Pentru a studia acest curs masteranzii trebuie să aibă capacitatea de analiză a fenomenelor psihice și de grup, competențe de abordare a clientului prin prisma particularităților de vîrstă, stabilirea corelației între fenomenele psihice, să aibă atitudine responsabilă față de domeniul științific.

4. Competențe dezvoltate în cadrul cursului

CP1. Utilizarea în consultanță a unui cadru conceptual solid bazat pe cercetare, cunoașterea și respectarea standardelor profesionale și etice.

CP2. Evaluarea pentru selecție, dezvoltarea sau evaluarea persoanei; intervenții la nivelul angajatului pentru aspecte legate de post sau carieră, motivația pentru muncă și gestionarea rezistenței la schimbare.

CP3. Evaluarea aspectelor funcționale și disfuncționale ale grupurilor, dezvoltarea echipelor în organizații.

CP4. Intervenții la nivel de grup pentru dezvoltarea competențelor angajaților (training; managementul conflictelor din cadrul grupului); dezvoltarea relațiilor interpersonale sănătoase și reducere a riscurilor psihosociale (agresivitatea interpersonală etc.).

CP5. Diagnoză organizațională: evaluări ale atitudinilor, gradului de satisfacție, managementul stresorilor de la nivel sistemic.

CT1. Asistența psihologică calificată prin interpretarea originală a abordărilor teoretice și aplicative din domeniul psihologiei.

CT2. Realizarea conexiunilor funcționale între reperele teoretice ale psihologiei cu domeniile înrudite în scopul soluționării obiectivelor profesionale.

5. Finalitățile cursului

La finalul studierii disciplinei masterandul va fi capabil:

- să cunoască termeni specifici metodologiei cercetării științifice în domeniul consilierii psihologice și să respecte condițiile specifice activității de investigație teoretică și empirică.
- să explice și să interpreteze corect principiile etice aplicate în proiectarea și derularea unei cercetări psihologice în domeniul consilierii psihologice;
- să cunoscă și să utilizeze o paletă largă de metode și tehnici de cercetare particularizate domeniului consilierii psihologice.
- să proiecteze o cercetare (alegerea designului de cercetare, stabilirea variabilelor, sarcinile experimentale, condițiile specifice cercetării, metodele de colectare și de analiză a datelor) să implementeze proiectul pe un mini eșantion; să formuleze concluzii, utilizând eficient sursele informaționale și respectând rigorile eticoprofesionale;
- să elaboreze un raport de cercetare/articol științific și să susțină public rezultatele cercetării.
- să respecte diferențele de vârstă, gen, religie, cultură, orientare sexuală în investigația și intervenția realizată în domeniul consilierii psihologice.

6. Conținuturi

N d/r	Unitatile tematice ale cursului	Nr. de ore 10/30				
		Frecvența la zi				
		prelegeri		seminare		lab
1	Tema plan(puncte reper, aplicații practice p/u seminare)	Aud 10	Si.dir 55	Aud 30	Si.dir 55 ore	---
1	Cercetarea științifică în psihologie 1.Importanța activității de cercetare științifică în psihologie	2	10	6	10	

	2. Tipurile cercetării psihologice 3. Principiile cercetării științifice 4. Scopurile cercetărilor științifice în psihologie 5. Etapele cercetării psihologice 6. Metodă și metodologie în cercetarea psihologică Aplicatii practice: • Identificarea asemănărilor și deosebirilor între metodologia cantitativă și calitativă; • <i>Propunerea temelor pentru proiectele de cercetare semestrială (se lucrează în microgrupuri de studenți);</i> • Explicarea diferenței între conceptele <i>paradigmă, metodă, metodologie, tehnică, procedeu, instrument</i> (discuții). • Actualizarea, consolidarea metodelor și tehnicilor de cercetare științifică prin tehnica de lucru individuală și în grup „<i>Stiu, Am aflat, Vreau sa stiu</i>” • Identificarea principalelor caracteristici ale studiilor întâlnite frecvent în cercetarea psihologică actuală (domeniul consiliere psihologică)					
2	Normele etice specifice cercetării științifice în psihologie 1. Standardele etice specifice relației dintre psiholog și participant la cercetare. 2. Standardele etice specifice redactării raportului de cercetare: Aplicații practice: • Analiza comparativă a standardelor etice specifice cercetării cantitative și calitative; • Structura raportului de cercetare – exemplificări cu articole din reviste academice de specialitate din R.Moldova și din străinătate. Bazele de date internaționale: ISI, ScienceDirect • Analiza Codului Deontologic al Profesiei de Psiholog	2	10	2	5	
3	Generarea și formularea problemelor de cercetare, ipotezelor. 1. Generarea și formularea problemelor de cercetare. 1.1. Identificarea problemei de cercetare și criteriile de alegere a metodelor; 1.2. Etapele cercetării cantitative, comparativ cu modelul cercetării calitative; 2. Generarea și formularea ipotezelor; 2.1. Ipoteze. Tipuri de ipoteze: ipoteză generală,	2	10	4	5	

	ipoteză de cercetare, ipoteză statistică. 2.2.Etapele formulării ipotezelor. Aplicații practice: • Stabilirea diferenței obiectiv– ipoteză de cercetare; analiza comparativă și exemplificări; • Elaborarea ipotezelor de lucru, instrumentele de lucru pornind de la două obiective de cercetare.					
4	Metode și design-uri de cercetare. Tipuri de design experimental. 1. Metode și design-uri de cercetare. 1.1. Design-uri descriptive 1.2. Design-uri experimentale 2. Tipuri de design experimental 2.1. Design-uri multigrup 2.2. Design-uri monogrup (complet, incomplet) Aplicații practice: • Analiza comparativă cu exemplificări a principalelor tipuri de design descriptiv, design experimental în domeniul consilierii psihologice;	2	5	4	5	
5	Cerintele fata de elaborarea tezei de masterat 1. Informatii generale (obiectivele de la baza elaborarii tezei de master; perioada de realizare si sustinere...); 2. Alegerea temei de master; 3. Continutul si volumul tezei; 4. Alcatuirea listei bibliografice; 5. Prezentarea si sustinerea tezei de master; Aplicatii practice: Selectarea unei teze de master si examinarea ei in baza cerintelor prezentate	2	10			
6	Prelucrarea inteligentă a conținuturilor 1. Realizarea unor sinteze valoroase : (Planul de idei ; Notițele schematice ; Prezentarea de carte ; Recenzia ; Referatul ; Tezele ; Sinteza) 2. Parafraza selectivă a conținutului : (Rezumatul; Comentariul; Conspectul) 3. Specificul și exigențele de elaborare a raportului și a eseului		5	6	10	

	Aplicații practice: • Realizarea unei <i>Prezentari de carte</i> (selectarea de către studenți a unei surse bibliografice din domeniul psihopedagogiei). • Realizarea unei <i>Recenzii</i> la o teză de licență, la o carte, la un articol. • Realizarea unui <i>Rezumat</i> și a unui <i>Comentariu</i> la un articol propus 7 Specificul și exigențele de elaborare a unui articol 1. Anatomia unui articol empiric 2. Aspecte importante asociate publicării unui articol Aplicații practice: • Elaborarea unui articol științific și susținerea publică a rezultatelor cercetării (pe baza rezultatelor obținute la teza de licență) 8 Seminar de evaluare: Prezentarea proiectelor de cercetare <i>Prezentarea (scriptic, PPT, oral) a unui design/plan de cercetare pentru o temă selectată la alegere</i> Structura proiectului de cercetare în echipă (9-10 pagini și anexe) : 1.Descrierea problemei de cercetare. Motivarea alegerii temei. 2.Conceptualizarea și operaționalizarea conceptelor. Consultarea bibliografiei (minim 3 titluri) 3.Ipoteze și interogații de cercetare.Variabile (dependente/independente). 4. Metode de cercetare folosite 5.Populația studiată, tipul de eșantionare. 6.Locul și perioada desfășurării cercetării. 7.Instrumentul de cercetare Anexe: cel puțin cinci instrumente de cercetare completate și analizate			5	2	10
	8 Seminar de evaluare: Prezentarea proiectelor de cercetare <i>Prezentarea (scriptic, PPT, oral) a unui design/plan de cercetare pentru o temă selectată la alegere</i> Structura proiectului de cercetare în echipă (9-10 pagini și anexe) : 1.Descrierea problemei de cercetare. Motivarea alegerii temei. 2.Conceptualizarea și operaționalizarea conceptelor. Consultarea bibliografiei (minim 3 titluri) 3.Ipoteze și interogații de cercetare.Variabile (dependente/independente). 4. Metode de cercetare folosite 5.Populația studiată, tipul de eșantionare. 6.Locul și perioada desfășurării cercetării. 7.Instrumentul de cercetare Anexe: cel puțin cinci instrumente de cercetare completate și analizate				6	10

7. Strategii didactice

Expunerea, exemplul demonstrativ, dezbateri, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, activități de grup, sinteza cunoștințelor, evaluare prin prezentări orale și în format electronic(PPT)

8. Activități de studiu individual

Timpul total (ore pe semestru) al activităților de studiu individual pretinse studentului					
<i>(completați cu zero activitățile care nu sunt cerute)</i>					
1.	Descifrarea și studiul notițelor de curs	10	8.	Pregătire prezentări orale	10
2.	Studiu după manual, suport de curs	15	9.	Pregătire examinare finală	5
3.	Studiul bibliografiei minimale indicate	10	10.	Consultații	5
4.	Documentare suplimentară în bibliotecă	15	11.	Documentare pe teren Elab.proiectelor de cerc.semestrială	10
5.	Activitate specifică de pregătire (ore)	12	12.	Documentare pe INTERNET	5
6.	Realizare teme, traduceri	8	13	Alte activități	
7.	Pregătire lucrări de control	5	14.		-
TOTAL ore studiu individual (pe semestru) =					110

9. Evaluare:(*forma, formula, exigente regulament, chestionar pentru proba evaluare finala, tematica tezelor de an*)

Forma de evaluare: examen scris, formula : media evaluarii curente/0,6+ nota ex /0,4=nota finala

10. Bibliografia

Bibliografie obligatorie

- Havârneanu, C. (2000), *Metodologia cercetării în științele sociale*, Editura Erata, Iași.
- Hohn, M. (2009), *Metodologia cercetării în psihologie*, vol.II, Ed. U. V. Timișoara.
- Manu Beatrice, Kessler Ioana, (2014), *Metodologia cercetării în sociologie și psihologie. Curs în tehnologie ID/IFR*, București: Fundația România de Mâine
- Chelcea, Septimiu, (2001), *Metodologia cercetării sociologice. Metode cantitative și calitative*, București: Economică
- Dincă Margareta, (2003), *Metode de cercetare în psihologie. Note de curs*, București: Universitatea Titu Maiorescu
- Sava Florin A., (2013). *Psihologia validată științific. Ghid practic de cercetare în psihologie*, Iași: Polirom

Bibliografie facultativă

1. Anitei, M. (2003), *Introducere în psihologia experimentală*, Ed. Livpres, București

2. Baban, A. (2002), Metodologia cercetării calitative, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
3. Chelcea S.(1982), Experimentul psihosociologic, Editura Științifică și Enciclopedică, București
4. Chelcea, S. (2003), Cum să redactăm o lucrare de licență, o teză de doctorat, un articol științific în domeniul științelor socio-umane, București, Comunicare.ro.
5. Chelcea, S. (2004), Metodologia cercetării sociologice. Metode cantitative și calitative. Editura Economica, București.
6. Dafinoiu I. (2002). Personalitatea, Metode calitative de abordare, Editura Polirom, Iași
7. David, D.(2006), Metodologia cercetării clinice, Editura Polirom, Iași
8. De Singly F. coord. (1998). Ancheta și metodele ei: chestionarul, interviul de producere a datelor, interviul comprehensiv. Iași, Editura Polirom.
9. Enachescu, C. (2007), Tratat de teoria cercetării științifice, Editura Polirom, Iași.
10. Focșa-Semionov S. (2009). Învățarea academică independentă și autoreglată. Ghid pentru studenți. Chișinău, USM.
11. Novak, A. (1998), Metode cantitative în psihologie și sociologie, Ed. Tehnica, București.
12. Pisoschi A., Ardelean A. (2007). Aspecte metodologice în cercetarea științifică. Editura Academiei Române, București.
13. King G., Keohane R., Verba S. (2000). Fundamentele cercetării sociale. Iași, Polirom.
14. Krausz S. (2007). Metodologia cercetării științifice. Editura Universitas, Petroșani.
15. Rădulescu, S., Râpeanu, G. (1997), Metode și tehnici de cercetare sociologică, Editura Intact, București.
16. Radu, I. coord.(1993), Metodologie psihologică și analiza datelor, Editura Sincron, Cluj-Napoca
17. Rădulescu M. (2011). Metodologia cercetării științifice. Elaborarea lucrărilor de licență, masterat, doctorat. Ediția a II a. București, Editura Didactică și Pedagogică.
18. Rumleanski, M. (2002), Cum să elaborăm teza de licență/magistru, Bălți, USB.
19. Reuchlin, M.(1989), Les methodes en psychologie, Press universitaires de France, Paris
20. Roșca Al,(1971). Metode și tehnici experimentale în psihologie, Editura Științifică, București.
21. Secrieru, L. Metodologia cercetării științifice cu elemente de statistică aplicată. Note de curs, Bălți, 2018
22. Virga, D., M. (2003), Psihologia experimentală de la teorie la practică, Ed. Mirton, Timișoara.
23. Vlăsceanu L. (1986), Metodologia cercetării sociale, Editura Științifică și Enciclopedică, București.
24. Zlate M. (2000), Introducere în psihologie. cap.X , Editura Polirom, Iași.

Chestionar de evaluare finală

1. Argumentați importanța activității de cercetare științifică în psihologie
2. Enumerați și descrieți tipurile cercetării psihologice
3. Enumerați și descrieți etapele procesului de cercetare.
4. Enumerați principiile cercetării științifice și caracterizați: principiul competenței, principiul obiectivării, principiul adevărului.
5. Enumerați principiile cercetării științifice și caracterizați: principiul metodic, principiul demonstrației, principiul corelației.
6. Enumerați principiile cercetării științifice și caracterizați: principiul evaluării rezultatelor, principiul utilității, principiul psihomoral)
7. Explicați diferența între conceptele teorie, metodă, metodologie.
8. Identificați asemănările și deosebirile între metodologia cantitativă și calitativă;

9. Explicați specificul metodelor de cercetare științifică în psihologie. Clasificarea metodelor;
10. Descrieți metoda de cercetare științifică : observarea
11. Descrieți metoda de cercetare științifică : experimentul
12. Descrieți metoda de cercetare științifică : convorbirea și interviul
13. Descrieți metoda de cercetare științifică : studiul de caz
14. Descrieți metoda de cercetare științifică : ancheta socială
15. Descrieți metoda de cercetare științifică : analiza de conținut
16. Descrieți metoda de cercetare științifică : analiza documentelor și analiza produselor activității
17. Descrieți metoda de cercetare științifică : focus-grup
18. Descrieți metoda de cercetare științifică : metoda sociometrică
19. Descrieți metoda de cercetare științifică : metoda biografică
20. Evidențiați standardele etice specifice relației dintre psiholog și participant la cercetare;
21. Evidențiați standardele etice specifice redactării raportului de cercetare;
22. Analizați comparativ standardele etice specifice cercetării cantitative și calitative;
23. Stabiliți diferența obiectiv– ipoteză de cercetare.
24. Caracterizați tipurile de ipoteze în psihologie.
25. Analizați comparativ cu exemplificări principalele tipuri de design descriptiv;
26. Analizați comparativ cu exemplificări tipurile principale de design experimental
27. Prezentați specificul prelucrării inteligente a conținuturilor prin realizarea de sinteze valoroase : planul de idei și notițele schematice.
28. Prezentați specificul prelucrării inteligente a conținuturilor prin realizarea de sinteze valoroase : prezentarea de carte
29. Prezentați specificul prelucrării inteligente a conținuturilor prin realizarea de sinteze valoroase : recenzia
30. Prezentați specificul prelucrării inteligente a conținuturilor prin realizarea de sinteze valoroase : tezele și sinteza
31. Explicați specificul și exigențele de elaborare a referatului
32. Explicați specificul și exigențele de elaborare a rezumatului, comentariului.
33. Explicați specificul și exigențele de elaborare a conspectului.
34. Explicați specificul și exigențele de elaborare a unui articol
35. Explicați specificul și exigențele de elaborare a raportului și a eseului.